

Leksika na spletu (in kje jo iskati)

Mija Michelizza

Inštitut za slovenski jezik Frana
Ramovša ZRC SAZU

Konferenca "Slovenščina na spletu in v novih medijih"

27. november 2015

Namen prispevka

- Primerjava korpusa besedil blogov in Wikipedije s korpusom Nova beseda
- Ugotoviti tipe novejšje leksike
- Prikazati nekatere težave pri iskanju s spletnimi iskalniki

Besedilni korpusi in spletna besedila

pisni in govorni prenosnik + elektronski prenosnik

- referenčni korpusi
- korpusi spletnih besedil
- spletni iskalniki

Leksika na spletu (1/5)

- Nov leksem za novo predmetnost:
flipanje, skrolanje, tvit
- Novoopomenjeni leksem:
izgubljenček 'zguba', *vsipan* 'pijan'
- Nov leksem kot slovenska ustreznica za
novejšo prevzeto:
čivkač 'Twitter'

Leksika na spletu (2/5)

- Nov leksem kot posledica determinologizacije:
melanopsin, dimetrodon, pleziozaver
- Novotvorjenke:
 - a) z lastnoimensko podstavo:
janšegrad, murkovalec, barbivic,
zdrnovškati se, nebondovsko, barbibutelj
 - b) z zaznamovano občnoimensko podstavo
fejstnost, aufbiksati, šlatalec

Leksika na spletu (3/5)

c) novotvorjenke, ki izkazujejo zaznamovanost zaradi nenavadnih, manj običajnih obrazil:

floskularjenje, premožnjakar

č) novotvorjenke, ki so zaznamovane tako zaradi podstave kot zaradi obrazila:

futrač, glupača, frajerišenje, pifling

d) pomanjševalnice

blogec, zdrsek, lišajček

Leksika na spletu (4/5)

e) novotvorjenke, ki so poenobesedeni leksemi besednih zvez:

navrstnež, prvožogaški, pralnomožganski, polnoriten, vžepljivost

- (Fonetično)-oblikoslovna prevzetost tujih leksemov:
outlet, goodi, rumor, inboks
- Poobčnobesedenje lastnoimenskega izhodišča:
skajpanje, uggice, pofotošopati, salomonke, martenske
potrč, golubić, anderlić

Leksika na spletu (5/5)

- *Lastnoimenske novosti*
Bernissart, Vajots Dzor,
Bellincione, Biondetti,
Balvenie, Bunnahabhain, Glengoyne
citatna ali mednarodna prečkvalna različica
Djalalabad (ali Jalalabad) proti Džalalabad
- besedne igre in grafološke inovacije
čaka me še cca. 20min. “pešhonde” do doma
Tale arhitekt Stovodiček (Hundertwasser je
Čeh drugače) mi je zelo všeč ...

Iskanje s spletnimi iskalniki

Razvrstitev je odvisna od različnih dejavnikov:

- priljubljenost strani,
 - pojavnost iskane besede ali BZ na strani,
 - geografski izvor poizvedovanja,
 - komercialni vidik,
 - omejen čas iskanja ...
-
- tehnologije za razvrščanje zadetkov
 - optimizacija spletnih strani

Primeri iskanja (1/6)

- Krucefiks in krucifiks

	krucifiks	krucefiks
začetek leta 2011	4.500	34.700
začetek leta 2015	369.000	5.280
konec leta 2015	3.540	6.670

Primeri iskanja (2/6)

- Vuvuzela

vuvuzela	11. 6.–11. 7. 2010	11. 6.–11. 7. 2009
konec leta 2010	21.300	301
konec leta 2015	45	3

Primeri iskanja (3/6)

- Nelematiziranost spletnih iskalnikov:
murkovalec (murkovalca),
barbivic (barbivice),
zdrnovškati se (se zdrnovška),
barbibutelj (barbibutlja),
premožnjakar (premožnjakarjev),
vžepljivost (vžepljivostjo),
pofotošopati (bi pofotošopal).

Primeri iskanja (4/6)

- Zapis z veliko in malo začetnico
 - a) prevzeti tuji leksemi
goodie, rumor
 - b) poobčnobesedenja osebnih imen
potrč, golubić, anderlić

Primeri iskanja (5/6)

- Zapis skupaj, narazen in z vezajem
pešhonda
> *pešhonda, peš honda, peš-honda*

"pešhonda –peš –honda"

Primeri iskanja (6/6)

- Tujejezični elementi

tvit > tweet

martenske > martinske

Martinské Hole

martinske jedi

martinska peč

Martinska jama

Prednosti iskanja s spletnimi iskalniki

- Med zadetki iskanj so tudi spletni slovarji
vsipan (Razvezani jezik)
Djalalabad (*Džalalabad* v Slovarju slovenskih eksonimov, Termania)
- ...
- korpus spletnih besedil, spletna besedila v korpusih, sprotno dodajanje novega besedja v slovarje

Hvala za pozornost.